

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL II

Nr. 178.

Brașov, Sâmbătă 13 (25) August

1888.

"Gazeta" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prind un franc la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.; pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Brașov, 12 August st. v. 1888.

În momentele de față pressa europeană se ocupă foarte mult de visita ce-a făcut-o ministrul-președinte italian principelui Bismark.

Ce-a căutat d-lu Crispi la Friedrichsruhe?

Acosta este marea întrebare care preocupă pe toți și dă naștere celor mai cutezate combinațiuni.

Scim că unul din diarele de frunte din Roma a scris, că d-lu Crispi a avut de scop a se înțelege cu cancelarul german pentru conchemarea unui congres european, care ar avé să reguleze cestiunea bulgară și să propună desarmarea generală. Foile engleze susținură, că scopul călătoriei lui Crispi este de-a strânge și mai tare legăturile cu Germania și unele foi germane dicu, că d-lu Crispi a voit să se sfătuescă cu principele Bismark asupra conflictului, ce s'a iscat între Italia și Franca în afacerea Massauhului.

În totu casul întâlnirea ministrilor conducători ai Italiei și Germaniei la Friedrichsruhe este de mare însemnătate în împrejurările actuale, pentru că dovedește dorința Italiei de a merge în înțelegere cu politica germană. N'a rămas neobservată nici aceea că imediat după întvederea dela Petersburg a urmatu visita ministrului-președinte italian, înainte de proiectata întâlnire a cancelarului cu ministrul de externe austro-ungar.

Conflictul diplomatic dintre guvernul francesu și italianu a luat un caracter serios prin tonul hotărît și mustător, în care este scrisă ultima notă a d-lui Crispi adresată ministrului de externe Goblet. Pressa germană s'a grăbită a aplauda limbajul energetic al ministrului-președinte ita-

lianu și este aprôpe de mintea omului, că Germanii trebuie să se bucure de marea încordare ce s'a produs prin acosta între guvernele din Roma și Paris.

Acum vine însuși organul lui Bismark și salutându în mod călduros pe ministrul „Italiei aliate“ dice, că ovațiunile ce i s'au adus de cătră poporațiunea germană în Friedrichsruhe sunt o dovadă, că statul unitar italian „se bucură în mijlocul greutăților, cu cari trebuie să se lupte momentan, de simpatiile poporului german cari se cuvîn cauzei drepte ce-o reprezintă Italia cu dibăci și energiă.“

O altă foiă oficioasă germană dice, că pare a fi sositu momentul ca Italia să-și precizeze mai tare acțiunea sa exterioră, fiă și numai spre a face finit unei stări de lucruri, care formeză isvorul unor continue neînțelegeri între Roma și Paris.

Cu alte cuvinte Germanii au mare poftă de a sprijini pe Italiani în contra pretensiunilor Franciei și acosta împrejurare este de ajuns spre a face să înțelegem în ce situațiune grea și serioasă se află pentru momentu guvernul francesu față cu Italia, care avându la spatele ei pe principele Bismark i adresază note jătate de provocătoare.

Se așteptă cu mare încordare răspunsul ministrului de externe francesu. Dacă ar fi să se împlinescă dorința Francesilor, ministrul Goblet ar trebui să facă cum au amenințat foile parisiene și să declare ca nevalidu tractatul încheiatu la 1868 între Italia și Tunis, care eventualitate a atins-o în nota sa dela 3 Aug. a. c. Atunci însă s'ar nasce printr'o procedere violentă a Franciei în Tunis complicatiuni grave, cari ar incurca republica într'un răboiu, ce pôte că ar fi binevenit rivalilor ei de peste Rin.

Nu credem însă că guvernul francesu cu totă ura ce domnesce ađi în țără contra Italianilor, se va lăsa a fi sedusu de-a provoca un răboiu cu Italia, bine, sciind că atunci se va afla față'n față cu o puternică cualițiune. Se și vorbesce, că ministrul Goblet va răspunde la nota din urmă a d-lui Crispi cu multă moderațiune și politeță pentru ca să evite o ruptură ce numai favorabilă nu ar puté fi Franciei.

Adevăratu că toate foile berlinese pun în vedere o nouă întărire a păcii în urma întâlnirii cancelarului german cu ministrul Italiei, der nu trebuie să tremem cu vederea metoda ce-o urmăresce principele Bismark de-a voi să susțină acosta pace printr'o continuă umilire a Franciei, aci prin măsurile directe ce le ia la granița Alsației-Lotaringiei, aci pe cale indirectă ațându pe Italiani în contra Franciei.

E greu de a se prevedé urmările finale ale unei tactice șirete și periculoase ca acosta. În cele din urmă își pot pierde și Francesii paciența și pôte că la acosta speculă și politica cancelarului Bismark.

Conflictul între Italia și Franca.

Ministrul președinte italian, Crispi a răspuns la nota ministrului de externe francesu Goblet în cestiunea Massauh.

Crispi declară în răspunsul său, că guvernul italianu nu renunță la ocuparea Massauhului, despre care dice, că era unu *res nullius*, părăsit și de Egipt și de Pörtă. Trebuia deră ca să fiă ocupată de vre-o putere. La aserțiunea lui Goblet, că blocarea acestei provincii ar fi trebuit să fiă notificată puterilor deorece acosta s'a întâmplat înainte de înțelegerea din Berlin, unde tocmai s'a impus o astfel de notificare, Crispi răspunde, că în locul acestei notificări, la care altmintrelea Italia nu era obligată, s'a anunțat în parlamen-

tul italianu în modu solemn și de repețe ori acosta ocupațiune.

Crispi nu pôte înțelege, cum vine ca tocmai acele persoane, cari fără a se opune au plătitu totdeuna dările curente de stat pentru gassa statului italianu deodată refuză a mai plăti dările comunale, cari sunt menite a îmbunătăți situațiunea propriei lor localități. Opozițiunea locuitorilor a fostu provocată de unu agentu francesu, care mai multu numai ca tolerat exercităciunea de consult în Massauh. Încă și mai caracteristicu este, că acestu consult a procedat întocmai amesurat în drumărilor primite, ce le-a enunțat guvernul său în răspunsul datu la reclamațiunile lui Menabrea.

În fața acestor împrejurări Crispi întrebă, din ce interesu s'a putut hotărî Franca la o astfel de procedere? Crispi arată, că Franca nu pôte avé niciun interesu în Massauh și că Franca numai în interesul Grecilor s'a hotărît la provocarea acestui conflictu, în timp ce ar fi trebuit, ca tocmai să ia energice măsuri contra Grecilor din anumite motive, pe cari Crispi le enumără în nota sa. Consulul francesu i s'a făcutu cunoscut, că el nu va fi mai multu recunoscut ca consult, deorece el în timpul de răboiu și inimiciu a stat în înțelegere politice cu Negusul și cu conducătorii abisinieni.

În fine declară Crispi, că el va apăra până în sfârșit interesele privitoare la Marea Roșă, cu privire la cari și-a luat sarcina de a le rezolva și despre cari crede, că sunt totodată interesele dreptății, ale dreptului și ale civilizațiunii.

Precum se vede de aici, raporturile între Franca și Italia au devenit destul de acute. Unele diare germane spun, că în capitala Franciei domnesce ură mare, că locuitorii sunt înverșunați contra Italiei. „Nordd. Allg. Ztg.“ și „Vossische Ztg.“ dicu, că astfelu de cuvinte, cum sunt cele cuprinse în nota sus memorată din partea lui Crispi numai atunci se pun pe hărți, când mâna cealaltă se ține pe sabiă.

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

Despre grădinele de copii.

Conferință ținută la ateneul din Craiova. (Urmare.)

În fiecare institutu trebuie să fiă o institutore și celu puțin o fată de ajutoru său o dădacă, pentru supraveghiarea copiiloru afară de personalul de serviciu pentru trebuințele materiale ale școlii.

Localul grădinei de copii, care trebuie să fiă pe câtu se pôte aprôpe de locuințele copiiloru, stă dintr'o sală mare de jocu, dintr'o altă sală mai mică de lucru, care comunică cu cea dintău prin o ușă; dintr'o cameră pentru păstrarea vestmintelor, și dintr'o grădină cu mai multe despărțiminte.

Primul despărțimintu în grădină este un locu spațios și neted, presăratu cu nisip, și vera acoperit cu un cortu pentru jocurile de mișcare în cerc. A doua despărțire este un spațiu ierbos, cu pomi și alți arbori umbroși și cu tușuri, printre cari sunt trase alce preserate cu nisip și umbrite. A treia este o grădină de flori și legumi, în care

copiii învață a cunôsce prin intuițiune (prin vedere) toate florile și plantele folositoare indigene. A patra este o grădină de lucru, împărțită în mici straturi dintre cari se dă câte unultu flăcărui copil, ca să-l cultive și să-l îngrijescă.

Întregu localul este aședat într'un locu espus la sôre, înconjurat cu gratii s'au grilaj, ca aerul să circule liber; și atâtu sala de jocu, câtu și cea de lucru, sunt spațioase, bogate de lumină, curate și bine aerite; și fără trepte sau scări înalte.

Mobilierul stă în sala de lucru, din una sau două mese lungi cam de 70 cm. de late și 50 de înalte, încunjurate de amândou părțile cu bănci mici, pe care sedu copii față în față. Locul fiacăruia e însemnat pe masă cu linii roșii.

Instrumentele de joc și lucrurile propriie ale copiilor se păstrează în cutii, adeseori acoperite cu sticlă, ca să se vadă obiectele din ele.

În grădină se află un leagănu de jocu, numit aici scăruium, mai multe robe mici sau cărucioare, vase de stropit

plantele, greble, hărlețe, sape, lopiți, și pe sub frunzari mai multe mese și bănci.

Copii de ambele sexe, fără deosebire, fiindu primiți în acestu aședămentu, sunt aduși în fiecare zi de câte două ori, și petrecu aci trei ore de diminetă, și două după amezu. Sunt dispozițiuni și pentru aceia cari, avendu locuința pré depărtată, ori din alte cauze, sunt lăsați aci totă ziua.

Ocupațiunile lor încep și se termină de regulă prin jocuri de mișcare, însoțite de cântece făcute înadinsu pentru copii. De exemplu: ajungendu în șir la locul de jocu, în sală, sau vera în grădină, copiii formeză un cerc mare și se învertesc în felurite sensuri. Apoi, directora sau îngrijitorea, care e totdeuna între ei, trimite pe unultu dintr'înșii în mijlocul cercului. Atunci toți se opresc, și micul actoru cântă un cântec, stăndu la fiecare strofă și luând o altă poză. Odată imiteză pe soldatul care stă de pază, altă dată pe cismarul care lucră, sau pe un iepure schiop care fugă, sau pe omul ostenit care

se repausază cu cotul pe genunchi și cu capul plecatu pe mână. Variațiunea acestor jocuri este nesfârșită.

După jocurile de mișcare vin altele mai complicate cu felurite obiecte, numite de Fröbel daruri pentru jocu (Spielgaben). Astfelu sunt: mingea, globul, cilindul, cuburile, cuburile împărțite în câte opt sau mai multe părțile, prin a căroru variată combinațiune se pot clădi sute de figuri, cum sunt mobile, vase, porți, turnuri, case, sate, orașe ș. a.

Pe lângă acestea li se dau alte materialuri din care se fac obiecte de felurite forme și alu căroru scopu este de-a deprinde ochiul și mâna în același timp. Astfelu sunt creațiunea de felurite figuri geometrice, de forme frumoase și de imagini ale lucrurilor prin combinațiunea unor bețișore subțiri, prin încrețirea de foi, împletirea de fâșii de hărți, formarea de suprafețe și de corpuri solide, desemnulu, felurite obiecte de hărți, de lut ș. a.

Tote acestea, instrumente și lucruri, sunt păstrate în cutii despărțite după

DIN AFARĂ.

Guvernului rusescă totuși i-a succedut să contracteze un împrumut în străinătate. Așa se dice, că în Amsterdam a luat un împrumut de 200 milioane franci.

Despre călătoria ministrului-șefedinte al Italiei *Crispi* se telegrafiază din Frankfurt am Maiu cu data 22 Augustu următoarele: *Crispi* ministrul șefedinte al Italiei ați înainte de amedei a trecut prin Bebra Göttingen-Hanovera spre Hamburg, de unde s'era va merge la Friedrichsruhe.

Daily Chronicle "primesce din Berlin scirea, că Danemarca a oferit Germaniei o alianță împrumutată ofensivă și defensivă cu condițiunea, ca să i se dea o parte din Slesvigul nordic. Germania însă a respins acest ofertă.

Din Sofia se anunță, că cetele de bandiți din Bulgaria au caracteru politicu deosece scopul lor este să producă incursiuni și neliniște în țară ca astfel Bulgaria să apară erăși în străinătate ca o țară fără ordine. Mulți dintre cetățenii de frunte din Sofia au primit scrisori amenințătoare, despre cari însă n'au dovedit, că nu sunt de-așa în cât să pricinuescă temeri. Consiliul de miniștri a hotărât să trimită cete de pazitori de-alungul căilor ferate. Granițele de-asemena vor fi păzite cu multă grijă. Guvernul nu va face deocamdată absolutu nici o cercetare cu bandiții ce sunt deja prinși și arestați.

Din Constantinopolu se scire, că Goltz-pașa, care și-a câștigat mari merite pentru îmbunătățirea stărei armatei turcesce, a mijlocit din nou, ca afară de Constantinopolu și Adrianopolu în întregă țară să se facă exerciții continue de tragere la țintă. Indată ce Mauser va termina liferația armelor, armata turcescă cu nimicu nu va sta înderăstul statelor apusene. Artileria turcescă încă s'a reculesu în modu însemnatu, fiindcă deja până acum dispune mai mult de cât de 100 tunuri krupp. A treia parte din ele este dusă în Macedonia. Afară de acestea armata Sultanului mai dispune de șapte tunuri uriașe Krupp, dintre cari cinci apără Dardanelele er două Bosforul. Sultanul a însărcinat nu de mult pe Goltz-pașa, să lucre un plan de apărare pentru capitală și pentru cetățile de pe uscatu.

După învingerea electorală ce a raportat-o Boulanger în Dumineca trecută, e interesantă a citi foile din Parisu, cari în numărul premergătoru țilei de învingere a generalului, aduc sciri forte curioase despre călătoria generalului. Anume

în Amiens de pildă se dice, că ar fi fost fluerat așa de grozavu încât Boulanger a renunțat de a merge mai departe spre Lille, și s'a reîntorsu la Parisu. În Cayoux i se aruncă în birjă o cunună făcută din foi de napu cu inscripția: „Au général Carotte, les baigneurs de Cayoux“. Nu s'a întemplat însă așa precum au pređis foile republicane și Boulanger necum să fi fost fluerat, a fost ales în trei departamente. Este de notat însă că în departamentul Nord Boulanger n'a primitu maioritaea absolutu de voturi și se va face alegere nouă între el și contra candidatulu său.

SCRILE ȚILEI.

Din Deva, i se telegrafiază diarului „N. fr. Presse“ cu data de 22 Aug.: „Lucrările de demarcare a graniței pe teritoriul comitatului Unidărei înainteză destul de iute cu tôte dificultățile ce le pricinuesc raporturile terenului și ale timpului p'aici. La muntele Petricel un micu teritoriu ajunge prin delimitare în posesiunea noastră. În urma acesteia, patruzeci țărani ai comunei Bombesți din România s'au opus comisiunii de regulare, așa că acesta a trebuit să se retragă, până când țărani voru fi capacitați din partea autorității române asupra nechibzuitei lor procederi. Acesta se crede, că în curendă se va și întempla, pentru casul contrariu delegatul român a declarat că va cere asistență militară.“

În urma scăderii agiului în Bucuresci, biletele de bancă române au început a se ridica considerabil pe piața noastră. Astăzi s'a notat piesa de 20 lei cu fl. 9-12.

Cu ocaziunea avansamentului dela 18 Augustu în armata c. r. au fost înaintați între alții: la rangulu de căpitanu clasa II: Iosif Stoianelă dela reg. de inf. 63, Daniel Dobreanu dela reg. de inf. 31, Alexandru Petri dela reg. de inf. 56. — La rangulu de locotenent: O. Criste reg. de inf. 50, George Fleșariu reg. de inf. 82, Ion Beneșu la corp. de art. reg. 12. La rangulu de sublocotenent: Cornelius Cosgaria la reg. de inf. 64; ca aspirant la rangulu de sublocotenent Dimitrie Florianu la reg. de int. 31; la rangulu de cadetu: Ioan Herlea la reg. de inf. 64, Daniel Aldea la reg. de inf. 62, Aurel Păcurariu la reg. de inf. 63, Nicolae Botezanu, la reg. de inf. 101, Teofil Florianu la reg. 2 de husari, Ovid Făgărășianu la bat. de vên. 28.

Regina României va pleca Sâmbăta viitoare spre Sinaia.

Direcția generală a poștelor și telegrafelor publică înscuțarea, că vaporul „Mars“ al societății austro-ungare „Lloyd“, pornit din Galați pentru Constantinopolu în 10 Augustu st. n., în urma unei coliziuni ce a avut cu un alt vaporu în ziua de 12 curentu s'a scufundat în fața schelei satului Jenikeni pe Bosforu, perđându-se și tôte espediția poștală ce s'a trimis cu acel vaporu. Vaporul va fi scos de către inginerul Lutsky. Angajeamentul este făcut pentru suma 1/3 din costulu vaporului fixat la 2,500,000 franci aur.

„România“ scire, că statua lui Miron Costin se va inaugura la 15 Septemvre.

La băile Călimănesci din România, făcându-se cercetări geologice de către d-lu Dr. Istrati, s'a dat peste un izvor de apă caldă. Acestă apă va fi esăminată, în urmă captată. — Totu dela aceste băi i se scire „Românului“, că acolo în urma unor săpături s'au găsit la o adâncime mică nisce resturi din un vechiu stabilimentu de băi, probabil din timpul Romanilor. Lucrările înainteză și în curendă vom sci cu precisiune mai multe amănunte.

În cursul săptămănei trecute s'au exportat din România prin portulu Brăila pentru diferite țări numai grău în cantitate de 9,852,975 kilograme.

D. Titu Dunca, ingineru și vechiu oficeru al armatei franceze din Africa, va espune anul viitoru la esposițiunea universală din Parisu un nou modelu de raniță (havre-sac) care în același timp are și două cartușiere cu cartușele de rezervă. Ea este cu mult mai practică și mai cumpănită decât cele existente și cu mult mai puțin ostentore pentru soldatu în marșur. A fost deja prezentată generalilor Sanssier, Boulanger și de Négrier, și, după cum cetim în „Națiunea“, aceștia au găsit-o, în adevăr, forte comodă și bine combinată din tôte punctele de vedere.

Țărani din România, cari au fost mușcați de lupulu turbat, merg forte bine. Ei, scire „Democrația“, sunt în stare acum să se ducă singuri la institutul d-lui Dr. Babeșu spre a-i inocula.

Augustinu Trefort.

Fostul ministru de culte și instrucțiune publică, a căruia morțe n'a anunțat-o telegrama de Miercuri fu născut în 7 Februarie 1817 în Hamonna com. Zemlinu. Tatăl său era medicu, de origine Francez. Trefort era de 14 ani

când își pierd părinții și ajunse sub tutoratul contesei Petronella Csaky. El și-a început studiile în S. A. Uyhely și Eperjes, er în Agria și le-a continuat. S'a aplicat la drepturi în Pesta, unde absolvând cu succes studiile, la 1839 a început să facă călătorii prin Germania, Francia, Anglia; prin Stockholm, Kopenhaga, Petersburg și Moscva, er prin Italia de nordu s'a reîntorsu în patriă.

După călătoriile acestea a început a se ocupa cu studii asupra economiei naționale și a politice în genere. Cam pe timpul acesta a făcut și cenzura de advocat. Mai târziu s'a angajat la redactarea și edarea revistei „Budapesti Szemle“ dimpreună cu Eötvös, Lukács și Szalay.

În 1841 a fost ales membru al academie unguresci, dreptu recunoștință pentru scrierea lui „Cugetări despre sciința istoriei și despre Augustin Thierry.“ Încetând de a mai apăre revista „Budapesti Szemle“, s'a făcutu colaborator pe lângă Kossuth la diarul „Pesti Hir-lap“ în care scira diferiți articuli, cu deosebire despre libertatea industriei. El voia dimpreună cu Szalay, care după ce s'a retrasu Kossuth dela diaru, ocupă locul acestuia, să dea o nouă direcțiune politice unguresci. În 1843/4 a fost ales deputat al orașului Zolyom.

În 14 Martie 1847 s'a căsătorit cu fiica unui orecare Albert Rasty. Prin căsătoria această deveni cumnatul baronului Iosif Eötvös, care era căsătorit cu sora nevestei sale.

La evenimentele din 1848 el n'a luat parte activă, er după constituirea primului ministriu-responsabil ungurescu Trefort ocupă postul de secretar de stat în secția ministrului de comerț Gabriel Klauzal. Postulu acesta a fostu școala de pregătire a viitorului ministru.

Când la anul 1860 prin diploma din Octomvre s'a reînositu constituționalismul Trefort a fost ales vice-șpanu al comitatului Békés, er în 1861 a luat parte la dieta țării. Ca deputat elu pledă multu pentru legile din 1848.

În 3 Febr. 1871 după morțea lui br. Eötvös, Andrassy numai decât a chemat la ministere pe Trefort, oferindu-i portofoliul ministrului de culte și instrucțiune publică. Dér elu n'a voit să primescă pretextând că ar fi încurcat în multe afaceri private. Dér după retragerea d-lui Pauler, care a fostu succesorul lui Eötvös timpu de un an și jumătate, fu înduplecat Trefort a primi totuși portofoliul, cu care a fostu imbiat mai înainte, fiind numit de Maiestatea Sa în 4 Septemvre 1872 ministru de culte și instrucțiune publică în care postu a și rămas 16 ani până la morțea sa.

etatea și capacitatea copiilor. De exemplu celor noi în etate de trei ani li se da la începutu cutia cu mingile. Într'ensă sunt șese mingi de lână grosă și de șese color deosebite, înfățișându colorile curcubeului: albastră, verde, galbenă, portocaliă, roșă și violetă. Copiii, sub conducerea institutorei, învță mai întâi a deosebi și a numi cu vorbele corăspundătoare forma și colorile mingilor, apoi felurite mișcări ce se pot face cu ele, aruncându-le, libere sau legate de un fir, în sus, în jos, orizontal, curmezis, în aer, pe masă, sau pe jos. Apoi urmază alte jocuri cu mingea, care pînă în mișcare totu corpul. De exemplu jocul vênătorului. Institutorea seu unu copil mai mare figurază ca vênatoru; unu altu copil este copoiul, și ceilalți din acestă grupă sunt iepurii. Ei sar în grădina pe iarbă în tôte părțile, se ascund pitișu după arbori, după tufe și după frunđari. Vênătorul, cu o minje môle în mână și cu cănele de vênat lângă sine, stă în calea lor. Copii strigă de repețe ori: iepurașu, ascunde-te; vênătorul vine și

te impușcă. pif, paf, puf! Vênătorul aruncă mingea după ei; copilul nimerit cade jos mortu și cănele îl duce la depositu, unde copilul rămâne până se termină jocul, lucru care se întemplă când s'au impușcatu toți iepurii, seu și mai curendă, după comanda institutorei.

Vorū fi destule, cred, aceste exemple de joc. Asemenea se urmază cu altele. Și în intervalele jocurilor, alte ori în însuși jocul, se cântă felurite cântece. Pentru aceea institutorea trebuie să aibă talentul și sciința muzice vocale. Ea le spune fabule, basme, conversază cu ei, face lecțiuni de intuițiune explicându-le lucruri și tablouri ce le sunt la dispozițiune. De regulă copiii sunt împărțiți în două grupe; și pe când unii sunt în sala de joc, ceilalți se află ocupați la mesele lor de lucru. Institutorea se ocupă când de unii când de alții.

Grădina în timpul verii ofere un nou câmpu de ocupațiun și intuițiun. Aci fiecare copil are stratul său, în care sêmână, sâdesce, și pe urmă se bucură de fericirea de a-și face recolta.

Chiar și animale se dau copiilor în grijă, cum sunt porumbei, găini, iepuri de casă, ș. a. Și ei astfel învță nu numai a iubi animalele și natura, ci a cunoșce însușirile, deprinderile și modul lor de a fi.

Pe lângă dezvoltarea corpului, a simțurilor și a inteligenței, o deosebită îngrijire se pune înru învțarea limbei, prin numirea exactă și corectă a tuturor lucrurilor și ocupațiunilor ce au înainte, prin învțarea de versuri, prin ascultarea și repețirea de felurite explicațiuni și narațiuni scurte, potrivite cu mintea lor.

În anul din urmă se pot da și elementele de lectură și cetire, fără îndoielă, într'unu modu cu totul liber și plăcutu, ca o jucărie, er nu ca o lucrare obligată și sancționată prin pedepse, cum se face în școlă. Acestă inițiere în lectură și scriere e necesară mai ales acolo, unde lipsesc clasele pregătitoare numite în Francia écoles enfantines, care formază trecerea din grădina de copii în școala primară. (Va urma.)

Amintiri din pribegia după 1848.

de IONU GHICA.

(Urmare.)

Deși eu țineam pe guvern în bună sciință de totu ce se pregătea la Constantinopolu, Locotenenta noastră, rădmându-se pe asigurările lui Soleiman-Pașa, dicea că scrisese mele erau dictate de scopuri ascunse și că nu trebuiau cređute. Atâtu cestiunea Domniei întorsese capul unora din omenii noștri dela guvern!

Într'o dimineță, generalul de brigadă Rifaat-Pașa trece Dunărea cu două regimente și își aședă tabăra în marginea Brăilei; și la energica protestare a prefectului D. Goleșcu, răspunde verbalu și confidențialu, că în puține țile, Fuad-Efendi, noulu comisar, va înra și elu cu trupe în Bucuresci. Tot-odată generalul Duhamela se imbarcă la Galați, suindu-se pe Dunăre în sus spre Giurgiu.

În ziua de 10 (22) Augustu, servitorul otelului, care venea dela vaporul

Intemplieri diferite.

Erupțiune de vulcan. Se telegrafa din Tokys, că vulcanul Vandai...

ară din cimiterul gr. cat. localu, in 22 Augustu st. n. 1888 la 5 ore d. a. Timisoara, in 19 Augustu st. n. 1888.

DIVERSE.

Mine de diamant. In minele de diamant din Africa de medja-si s'a aflatu in timpul din urma asa mare cantitate de diamante...

O gluma cu urmarile rele. In toate otelele mari din New-York este cate unu registru, in care chelnerii inscriu pe pasagerii ce dorescu sa se scole de diminetu si care n'au incredere in vointa loru propria.

La trei ore punctu apasi toti nasturii clopotelor de deşteptare si incepu dealungul apartamentelor unu sgomotu ingroditoru de clopote.

Gardiştii auşindu dela unu pasageru, ca e focu, au datu alarmu si curand au sositu pompierii in gonu, au aşezatu aparatele si stăteau gata să impropoace flăcările cu apă îndată-ce se voru aréta.

care sunase deşteptarea generală, era câtu pe aci să fi sfâşiatu, decă nu s'ar fi ascunsu in pivniţa unei case vecine.

Monede romane. S'a descoperitu la Pontfaverger (Marna) o amphora romanu ea cantăreşte 44 kilogr. In ea s'a găsitu o comoră compusă din mai multe monede si medalii de bronzu.

Boulanger I. Empereur. Locuitorii oraşului Neuburg din Elveţia au făcutu in zilele aceste o glumă câtu se pôte de bună, cu nisce monete.

Espediţiunea lui Dobner in Africa. Foile englese aducut scirea, că o societate englesă in frunte cu Dobner pregătesce o expediţiune in Africa pentru de a scăpa pe Stanley din mânil seibaticiloru africanu.

Nicu Bălcescu, pusu in curentu de cum stau lucrurile la Constantinopolu, elu care, ca si C. A. Rosetti si Brătianu, era pentru o rezistenţă desperată, s'a hotărîtu să se întorcu la Bucuresci ca să lumineze pe guvernul să preintimpine cele ce se pregăteau, si a si plecatu cu celu dintăiu vaporu, ér cei-laltu deputatü au mai rămasu câte-va zile in Constantinopolu, aşteptându după vorbele lui Raghîb-Efendi să se înfăţişeze la Sultanulu.

Arsă in cosciug. O femeia din Arad, Ungaria cu numele P. Stanciu, a avut nenorocirea de a fi trântită de o vaca spăriată la pământu, din care incident si-a contrastu ast-fel de leziunü interne, in care nu multu după aceea a murit.

Cursul pietei Braşov din 24 Augustu st. n. 1888. Bancnote romănescu, Argintu romănescu, Napoleon-d'or, Lire turcescu, Imperial, Galbin, Scris. fonc. Albina, Ruble rusescu, Discontul.

Cursul la bursa de Viena din 23 Augustu st. n. 1888. Renta de aur 4%, Renta de hărtă 5%, Imprumutul căilor ferate ungare, Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune), Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune), Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune), Bonuri rurale ungare, Bonuri cu clasa de sortare, Bonuri rurale Banat-Timisu, Bonuri cu cl. de sortare, Bonuri rurale transilvane, Bonuri croato-slavone, Despăgubirea pentru dijma de vinu ungurescu, Imprumutul cu premiulu ungurescu, Losurile pentru regularea Tisei si Seghedmulu, Renta de hărtă austriacă, Renta de argint austriacă, Renta de aur austriacă, Losuri din 1880, Acţiunile băncei austro-ungare, Acţiunile băncei de creditu ungar, Acţiunile băncei de creditu austr., Galbeni împărătescu, Napoleon-d'or, Marcu 100 imp. germane, Londra 10 Livres sterlinge.

Bursa de Bucuresci. Cotă oficială dela 23 Augustu st. v. 1888. Renta romănu 5%, Renta rom. amort. 5%, Renta convert. 6%, Impr. oraş. Buc. 10 fr., Credit fonc. rural 7%, Credit fonc. urban 7%, Banca naţ. a Rom. 500 Lei., Ac. de asig. Dacia-Rom., Auru contra bilete de bancă, Bancnote austr. contra aur., Auru contra argintu seu bilete, Florintu valöre austriacă.

Editoru si Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureşianu.

Anunciu. Despărţământulu I alu Braşovului si Trei-scaunelor alu Asociaţiunei trans. pentru liter. rom. si cultura poporulu românü işi va ţine adunarea generală Duminecă in 22 Augustu st. v. 1888 la 3 ore p. m. in edificiulu scolareloru romăne centrale din locu. Braşovu, 11 Augustu 1888. Ioanü Petrică, preşed.

SCRIRI TELEGRAFICE.

Berlinu, 24 Augustu. Afară de mai multu generali s'au pusu in disponibilitate vre-o şepţedeçi coloneli si locotenenţi-coloneli.

Friedrichsruhe, 24 Augustu. Ministrulu-preşedinte Crispi a plecatu de aici ieri după ce si-a luatü rămasu bunü in modu cordialu dela principele Bismark.

Parisu, 24 Augustu. Ministrulu de marină a ordonatü ca să se armeze imediatu optu corăbii panterate din reserva flotei dela Toulon. Se dice că se tracteză numai de-o simplă încercare de mobilitate.

Sofia, 24 Augustu. In urma unei energice urmăriri a bandiţilor se facu necurmatu noue arestări. Er au fostu osândiţi la mörte in Teteo doue-deçi, in Lompalanca cincî bandiţi si totu atăţi au fostu condamnaţi la muncă silnică de mai multu ani.

NECROLOGU.

Parascheva Luisa Traila născută Maxinu, după o suferinţă de 5 săptămăni, provăduţă mai înainte cu sf. Sacraminte ale moribunţilor, astăçi la 9/2 ore séra in anulü etăţei alu 50-lea si alu căsătoriei alu 30-lea si-a datu sufletulu nobilu in mânil Creatorulu. Rămăşitele terestre ale defunctei se voru străpune, dela casa parochială gr. cat. din Timisoara-Fabricu, in grădina famili-

sositu dela Galaţi, unde se duseseră caute pasageri, imi spune că pe acestu vaporu văduse mai multu boeri veniţi dela Bucuresci, dér că s'au coboritu la Stambul. Am creduţu întâiu că se fi fostu vre-o deputaţiă din partea boeriloru reacionari, dér nu trece o oră si primescu următorulu biletu iscalitu de Nicu Bălcescu.

Nr. II. (1848, 10 (22) Augustu, 11 ceasuri. Iubite Ghica, Sosirămü aci acum. Nu putemü trage la otelulu unde eşti, căci Paşa ce ne-a insoţitu ne-a pofitu a merge la densusu până mâne, când ni se va da o locuinţă. Adresulu nostru este: Bance Capusu Hasserpilariu Basinda Raib Efendi. Suntemü in oraşulu turcescu. Cantă dér se ne veđi astăçi.

Salutare si frăţiă N. Bălcescu. Găndulu mi s'a dusu îndată, că aştă tragere la casa lui Raghî-Efendi, secretarulü lui Soleiman-Paşa, care întovărăşă, dela Bucuresci, pe deputaţi nostri, să nu fi o secuestrare deghisată, si, după cele ce am aflatu mai târziu, cam aveam

dreptate. Raghîb-Efendi, ca să se arate cu slujbă la Pörtă, concepuse idea de a deţiné pe acesti trimişu ca ostatici, creduţu că ast-fel o să pôtă dobândi modificaliuni in constituţiunea proclamată la Islaz.

Preocupatü de idea de lipsa de sinceritate din partea Turculu, am alergatü îndată la generalulu Aupick, prevestindu-l de cele ce se petreceau. Generalulu a trimisü îndată pe Doprät, unulu din Dragomanii sei, la noulü Ministru alu afaceriloru străine, Aali-Paşa, sfătuindu-lu să lase pe membrii deputaţiunii liberi a-si alege locuinţele lorü unde vorü voi.

Comisia seu deputaţiunea aleasă de Soleiman-Paşa, in înţelegere cu cei trei Caimacamü ai nostri, se compunea de cincî membri si anume: de Ştefanü Golescu, Dumitru Brătianu, Nicolae Bălcescu, Grigore Grădişteanu, Vasiliadi, avënd pe Melic ca dragoman. După poveştele ambasadorulu Francoiei, Raib-Efendi li-a declaratu, că decă voiau puteaşa să alégă locuinţele in Pera; si până séra cei mai multu erau aşezatü in otelulu Missiri, unde locuiamü si eu.

Nicu Bălcescu, pusu in curentu de cum stau lucrurile la Constantinopolu, elu care, ca si C. A. Rosetti si Brătianu, era pentru o rezistenţă desperată, s'a hotărîtu să se întorcu la Bucuresci ca să lumineze pe guvernul să preintimpine cele ce se pregăteau, si a si plecatu cu celu dintăiu vaporu, ér cei-laltu deputatü au mai rămasu câte-va zile in Constantinopolu, aşteptându după vorbele lui Raghîb-Efendi să se înfăţişeze la Sultanulu. Nicu Bălcescu ducea cu densusu la Bucuresci o epistolă adresată lui Magheru, iscalită de densusu, Bălcescu si de mine, in care îi diceamü că, decă după o luptă cu Turcii seu cu Ruşii se va găsi strimtoratü, să trecă in Transilvania cu dorobanţii si cu pandurii lui si să se unescă cu Iançu, cu Romanu si cu Ac-sente seu cu Buteanu.

In urma arestărilor făcute in ziua de 13 (25) Septemvre 1848 si instalarea Logofetulu Constantin Cantacuzinü Caimacam alu Valahiei, ómenii carü au luatü o parte mai activă in timpul celorü trei luni de guvernü revoluţionarü au fostu împărţiţi in mai multe categorii.

1. Cei trei foşti Caimacamü, Eliad, Tell si N. Golescu, escortaţi până la Turnulu-Roşu si ajunşi la frontiera Transilvaniei, au fostu puşi in libertate, ca să se pôtă duce fiă-care unde ar voi, cu condiţiia numai de a nu se întorcu in ţeră.

2. Dintre Românii carü au jucatü unu rolü mai importantu in revoluţiune, precum fraţi Costache si Nicolae Bălcescu, fraţi D. si I. Brătianu, fraţi Ştefanü, Radu si Alexandru C. Golescu, Cesarü Bollicăcu, si căp-va alţii, au fostu trimişu sub escortă la Giurgiu si acolo imbarcaţi pe o ghimie turcescă si porniţi in susulu Dunării sub bună pază; si, ajungendu la Orşova, peste trei săptămăni de călătoriă pe apă, au fostu puşi in libertate.

3. Celu mai mare numărü dintre cei arestaţi la Cotroceni au fostu siliţi să treacă peste fruntariile ţerei, care încotro au pututu apuca.

(Va urma).

